

HÍRMONDÓ 2020/9

Siketvakok Országos Egyesülete

Kedves Olvasók!

Hírlevelünk jelen számában olvashatnak egyesületünk 2020. évi taggyűléséről, egy különleges könyvbemutatóról, a szemmel kapcsolatos, új kutatási eredményekről, valamint további hírekről, érdekességekről.

Jó olvasást, kellemes időtöltést kívánunk!

Taskovics Adél, szerkesztő

TARTALOM

HÁZUNK TÁJÁRÓL – EGYESÜLETI HÍREK.....	2
Szeptemberben volt egyesületünk 2020. évi közgyűlése.....	2
TÁRSSZERVEZETEINK HÍREI	3
Információk a FESZT tisztújító közgyűléséről.....	3
Különleges könyvbemutató a LÁRESZ Egyesület szervezésében	4
HÍR, ÉRDEKESSÉG	7
Segítség a fogyatékossgal élő utasoknak vonatokon és autóbuszokon.....	7
Új járványügyi intézkedések léptek életbe szeptember 1-től.....	8
Bemutatták a világ első gömb alakú mesterséges szemét	10
Körber Európai Tudományos Díjjal tüntették ki Roska Botondot.....	11
Megmarad a telefonos gyógyszerfelírás lehetősége.....	12
Elmarad az idei Siketek Világnapja	12

Új koronavírus teszt: gyors, megbízható, olcsó	13
Miért változik a hangunk a kor előrehaladtával?	14
Látogatás a Siketek Mária-kegyhelyén	15
A szivárvány márpedig kerek	16
Az univerzum újabb titkai tárulnak fel előttünk.....	17
A HÓNAP VERSE	17

HÁZUNK TÁJÁRÓL – EGYESÜLETI HÍREK

Szeptemberben volt egyesületünk 2020. évi közgyűlése

A meghívóban meghirdetett időpontban, 2020. szeptember 23-án 15:00 órakor a közgyűlés nem volt határozatképes, hiszen a tagság fele nem jelent meg. 15:30-kor kezdődött az ismételt taggyűlés 8 fő részvételével.

Az első napirendi pontban Királyhidi Dorottya főtitkár röviden összefoglalta az Egyesület szolgáltatásaihoz kapcsolódó, 2019. évi pénzügyi forrásait. A közgyűlés elfogadta a 2019. évi közhasznúsági beszámolót.

A második napirendi pontban Gangl Tamás elnök előterjesztette az alapszabály módosítását annak érdekében, hogy a jelenlegi járványhelyzethez hasonló bármilyen esetben, amikor a személyes megjelenéssel nem lehetséges a közgyűlés megtartása, lehetőség legyen írásbeli döntéshozatalra, vagy online közgyűlés megtartására, különösen az éves beszámoló jogszabályi kötelezettségből adódó elfogadására. Ennek informatikai lehetőségét az Egyesület megszervezi, az érdeklődő tagokat megtanítja a megfelelő internetes programok használatára, és a szükséges kommunikációs segítséget is megszervezi számukra. Az alapszabályban szintén kiegészítésre kerül a személyes megjelenéssel megtartott közgyűlések esetén az online módon való részvétel lehetősége, amelynek célja, hogy azok a tagok, akik valamilyen okból nem tudnak eljönni, internetről is követni tudják az eseményeket, hozzá szólhassanak, szavazhassanak a közgyűlésen. Ilyen módon például a vidéken élő tagok, és a siketvak gyermeket nevelő szülők is könnyedén tudnak majd részt venni a közgyűlésen, nem kell utazniuk, illetve a gyermek felügyeletéről gondoskodniuk.

A közgyűlés érdekessége volt, hogy Nagy Marcell vezetőségi tag online követte az eseményeket, szólt hozzá a napirendhez, tolmácsok

segítségével, akik gépelték számára az elhangzottakat. A jelenlévők is láthatták, hogyan tud egy tag online részt venni a gyűlésen.

A közgyűlés elfogadta az alapszabály módosítására vonatkozó előterjesztést.

A harmadik napirendi pontnál, az „Egyéb információk, kérdések” témakörénél Királyhidi Dorottya főtitkár elmondta: bár egyesületünk valamennyi szolgáltatása működik, a programok a kedvezőtlen járványügyi helyzet miatt szünetelnek. Épp ezért nem lehet előre megjósolni, találkozhatnak-e az egyesület tagjai az idén olyan rendezvényeken, mint például a karácsonyi ünnepség.

Összeállította: Szerkesztő

TÁRSSZERVEZETEINK HÍREI

Információk a FESZT tisztújító közgyűléséről

A Fogyatékos Emberek Szervezeteinek Tanácsa (FESZT) 2020. szeptember 14-én tartotta tisztújító közgyűlését, ahol határozatba foglalva köszönték meg Kővári Edit leköszönő elnöknek az elmúlt négy évben végzett felelős szakmai munkáját.

Tisztségét Kovács Ágnes, a Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége (MEOSZ) elnöke vette át. Kedves Édát, egyesületünk ügyvezetőjét pedig alelnöknek választották.

A FESZT elnökségi tagjai: Kővári Edit, az Autisták Országos Szövetsége elnöke, dr. Nagy Sándor, a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége elnöke, Sáfrány Margit, a Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége alelnöke, és Kisari Károly, a Rejtett Kincsek DOWN Egyesület elnöke.

Egyesületünk másik munkatársa, Molnárné Kemény Ágnes a Felügyelő Bizottság elnöke lett, a Bizottság tagjainak Csiszár Attilát (MEOSZ), valamint Füzesy Tamást (Rejtett Kincsek DOWN Egyesület) választották meg.

Forrás: <http://www.feszt.eu/hir/a-feszt-kozgyulese-koszonetet-fejezi-ki-kovari-edit-lekoszono-elnoknek/?fbclid=IwAR0vye3vWVCAqsm5WJeXc6PDTWbJThDyGYcZILqBLZ4isz4vjhGwHih6iKo>

Különleges könyvbemutató a LÁRESZ Egyesület szervezésében

2020. szeptember 4-én különleges könyvbemutatónak adott otthont a Mozgásjavító Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium budapesti épülete. Az eseményt a LÁRESZ Egyesület szervezte. Emma Vandamme, Marlies Praet, és Eliane Bonamie Get the Feel – Érezz rá! – című könyvének magyar nyelvű kiadását mutatták be, mely a FOF2019 pályázati támogatásnak köszönhetően készülhetett el. A kötet témáját a látássérült gyermekek és fiatal felnőttek szexuális nevelése adja.

Köszöntőjében Szilaj Zsolt, az NFSZK munkatársa a hazai elemi rehabilitációs szolgáltatások törvényi háttéréről beszélt. Elmondta: megszületett az a törvénymódosítás, mely magát a szolgáltatást végre jogszabályi keretek közé helyezte, és kijelölte a feladatokat. Idén tavasszal elindult az ezt végrehajtó rendelet előkészítése, mely munkálatokban ők is részt vállaltak. Ez már konkrét szolgáltatások finanszírozását és annak módját írja elő. Ebben a rendeletben meg lesz nevezve egy módszertani központ, ami az elemi rehabilitációs szolgáltatásnak a szakmai részét támogatja. Ezen túlmenően pedig fontos lesz az itt folyó szakemberképzés is.

A rendelet jelenleg a jogi osztályon van, a kodifikálás utolsó lépéseit végzik rajta. Hamarosan elindulhatnak vele kapcsolatban a társadalmi egyeztetések, és ha minden jól alakul, 2021. január 1-jétől hatályba is léphet.

Ezt követően Prónay Beáta, az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai kar tanára köszöntötte az érdeklődőket és szólt néhány szót azokról az eseményekről, melyek elvezettek az „Érezz rá” magyar kiadásának megszületéséhez.

Megtudhattuk: 2017-ben részt vett egy konferencián Belgiumban, Brugge-ben, melyet az ICEVI-Europe szervezett. Rengeteg workshop közül lehetett választani és ő arra látogatott el, mely a fogyatékossgal élő fiatalok – többek között a siketvakok - szexuális neveléséről szólt. Ez a nap pedig nagyon mély nyomokat hagyott benne.

A tavalyi év során részt vett az ICEVI-Europe Rehabilitációs Konferencián, melynek Budapest adott otthont. Itt Emma Vandamme és Lisa Vanhove tartott előadást a témában, ezt követően fogalmazódott meg a gondolat a LÁRESZ Egyesület vezetőségében, hogy megpályázzák a lehetőséget a könyv lefordítására.

Szintén a FOF2019 pályázat keretében készülhetett el az a tanulmány, mely- a könyvhöz hasonlóan – az „Érezz rá!” címet viseli. A szexuális

nevelés hazai helyzetét, a pedagógusok felkészültségét, a tananyagok minőségét hivatott tisztázni.

A kutatást Somorjai Ágnes, Szemerei Éva és Vadász Eszter végezték.

Az eredményeket Somorjai Ágnes prezentálta a hallgatóságnak.

A kérdőíves felmérés résztvevői három csoportra oszthatók:

- A szegregált intézményekben dolgozó pedagógusok, és a pedagógiai munka segítői (Gyengénlátók Iskolája és a Vakok Iskolája tanárai);
- Integrált oktatásban dolgozó pedagógusok (akikkel az utazótanári szolgálaton keresztül állnak kapcsolatban);
- A főként látássérült felnőttekkel dolgozó rehabilitációs szakemberek (leginkább a LÁRESZ Egyesület tagjai).

Mind a három válaszadó csoport egyetért abban, hogy a gyerekekben megfogalmazódnak e témával kapcsolatos kérdések. Ugy vélik, hogy a szexuális nevelés nem megfelelő módon valósul meg hazánkban. Talán ennek is köszönhető, hogy a gyerekek nem mernek a felnőttektől érdeklődni, inkább az internetről és kortársaktól informálódnak. Véleményük szerint, ha a tanulók a megfelelő felkészítésben, oktatásban részesülnének, akkor hatékonyabban lennének képesek megvédeni magukat egy erőszakos támadás esetén.

Abban is nagy volt az egyetértés, mind a kérdőív készítői, mind a válaszadók között, hogy látássérült gyerekek esetében speciális módszerekre, szemléltető eszközökre lenne szükség.

Mindent a maga idejében kell elkezdni, végrehajtani. Az ideális kezdéssel kapcsolatban megoszlanak a vélemények, de a tapasztalatok azt mutatják, hogy akikkel már gyerekkoruktól kezdve beszélgetnek szexualitásról, azok nyitottabbak lesznek, bátrabban kérdeznek, mint azok, akiknek családjában ez tabu volt, vagy bizonytalanul, nem hiteles forrásokból próbálnak informálódni.

Magyarországon még nincs szó óvodai nevelés keretében szexuális nevelésről és az iskolában (felső tagozatban) is csak a biológiai, anatómiai aspektusa jellemző. A gyerekek egyre korábban érnek és egyre hamarabb teszik fel azokat a kérdéseket, amikkel korábban csak kamaszok esetében lehetett találkozni. Ez természetesen nagyban köszönhető a médiának is.

A teljes tanulmány az alábbi linken érhető el:

<https://lareszegyesulet.hu/download/2006271436T16gx1.pdf>

Emma Vandamme előadásában hangsúlyozta: a látássérült gyerekek, fiatalok speciális helyzetükből adódóan különösen sok kérdést tehetnek

fel környezetüknek. Tipikus probléma, hogy egy rosszul látó gyerek biológia órán azt mondja: nem megy közel a képernyőhöz, hogy megnézze a kivetített fotókat, mert ettől kényelmetlenül érezné magát. Komoly dilemma: miként lehet ezeket elmagyarázni anélkül, hogy bárkihez is hozzá kellene érni. Tíz évvel ezelőtt nem voltak ehhez jó szemléltető eszközök, melyek akadálymentesek, mégis valószerűek, ezért indult a projekt.

A munka során rájöttek: ép látású gyerekeknek sok szemléltető anyag készült már, ezek egy részét fel tudták használni. A Sensoa nevű szervezet által nyújtott segítséget külön kiemelte. Nemzetközi szinten tevékenykednek, a szexuális jogok szószólói. Weblapjukon rengeteg hasznos anyag található – mára a „Get the feel” című könyv is letölthető onnan. Emma szerint a legfontosabb az, hogy legyen megfelelő szemléltető anyag, ami kritikus fontosságú látássérült gyerekek esetében, akik nem tudnak képeskönyveket nézegetni és ebből tájékozódni. Szem előtt kell tartani, hogy ők nem tanulnak spontán, megfigyelés alapján, eltér kognitív fejlődésük mintázata, különböző a társas kapcsolatokról és a szexualitásról szerzett tudásuk is. Egy jó kiinduló pont, amikor ilyen irányú nevelésüket tervezzük, ha megkérdezzük őket: mi az, amiről tudnak, és mi az, amiről nem. Mi az, amiről szerintük szükséges beszélni.

Pozitívan kell közelíteni a témához, nem úgy, hogy félünk attól, hogy rosszat tudunk mondani. Ne úgy álljunk hozzá, hogy védeni kell ettől a gyerekeket. Persze, fontos a védelmük, de olyan módon, hogy tájékoztatjuk őket.

A szexuális nevelésnek nem csak a tudásátadás a célja, ez sokkal inkább készségekről, véleményformálásról és az érzelmekről szól, ez egy komplex tudás. Nagyon fontosak a könyvek a szülőknek és a tanároknak, megfelelő irodalmakat használva a felnőttek határozottabbak lehetnek és tudják, milyen nyelvezettel kell beszélni a fiatalokkal.

A kötet szerzői remélik, írásukon keresztül megértethetik a szakemberekkel: nem megoldhatatlan feladat a látássérült tanulók szexuális nevelése, csak az átlagosnál több türelmet, odafigyelést igényel.

Összeállította: Szerkesztő

HÍR, ÉRDEKESSÉG

Segítség a fogyatékossgal élő utasoknak vonatokon és autóbuszokon

Az Európai Unió jogszabályi környezetéhez alkalmazkodva a MÁV-START és a Volánbusz üzleti szabályzatába is bekerültek az ún. utasjogi rendeletek. Ezek alapján a fogyatékossgal élő személyek speciális, állapotukra szabott segítséget kaphatnak az utazáshoz.

Az a látássérült személy, akinek gondot okoz a pályaudvar területén történő tájékozódás, a vonat, azon belül is az ülőhely megtalálása vagy az átszállás, az alábbiak szerint kérhet segítséget:

Az utazás előtt 48 órával küldeni kell egy e-mailt a megrendeles@mav-start.hu címre. Akinek rendszeresen szüksége van erre a szolgáltatásra, egyszerre több napra megigényelheti, akár egy egész hétre is. A levélben meg kell adni, hogy mikor, melyik vonattal szeretnénk utazni és hová, illetve, hogy miben van szükségünk segítségre.

Az üzenet végére érdemes odaírni a telefonszámunkat is. A fogyatékossgunk konkrét megnevezése is elengedhetetlen (pl.: látássérült vagyok), mert ettől függ a segítségnyújtás módja.

Az elküldött levélre legkésőbb egy nap elmúltával választ kell, hogy kapjunk. Ha a válasz nem tartalmaz elégséges információt, mindenképpen kérdezzünk vissza. Tisztázni kell, hogy hová kell bejelentkezni az érkezés után és hová jön értünk a segítő. Általában az információhoz vagy a jegypénztárhoz kell menni, ahol elmondjuk, miért jöttünk. Az állomásfőnök szokta szervezni a segített utazásokat, ezért azt érdemes kérni, hogy őt hívják oda hozzánk.

A bejelentkezéshez igénybe lehet venni még a 06-80-630-053-as telefonszámot, ez az esélyegyenlőségi vonal. Abban az esetben is érdemes tárcsázni ezt a számot, ha levélben leadott megrendelésünkre 24 órán belül nem kapunk választ.

Kérhetjük, hogy: segítsenek a vonathoz eljutni, a vonatra felszállni, az ülőhelyet elfoglalni, leszállni, átszállni, az állomást elhagyni.

A szolgáltatás jogszabályi alapja: 1371/2007 EK Rendelet, a MÁV-START Üzletszabályzatában a 9.5. rész: Egyenlő bánásmód biztosítása.

Amennyiben helyközi vagy távolsági busszal szeretnénk utazni, és itt okoz gondot az állomás területén való tájékozódás, a busz megtalálása, a felszállás, az ülőhely elfoglalása, avagy poggyászunk kezelése, ismét elektronikus úton kell jelezni kérésünket.

Erre a segitsegnuyitas@volanbusz.hu címen van lehetőség.

Ugyanazokat az információkat kell itt is megküldeni, mint a vonattal történő közlekedés esetén (utazás dátuma, honnan hová szeretnénk eljutni és melyik járatral, miben kérünk segítséget).

Ebben az esetben az utazás előtt 36 órával kell bejelentkezni. Telefonszámunkat és sérültségünk típusát itt is érdemes leírni.

Telefonálhatunk is: +36-1-382-0888.

Legtöbb esetben a forgalmi irodáig kell eljutni, itt kell bejelentenünk, hogy megérkeztünk és innen segítenek eljutni a járatunkhoz.

Ezek a jogszabályok léteznek, hatályban vannak. Fontos tudni, hogy a cégek ezt nem tartják annyira fontosnak, hogy a saját dolgozóiknak kommunikálják, és őket a szolgáltatásra felkészítsék. Ezért elő fog fordulni, hogy bejelentkezés után azt a választ kapjuk, nincs emberük, és ők egyébként is csak szívességet tesznek, és emberségből segítenek. Ezt a választ NEM kell elfogadni! Ezért kell ismerni a jogszabályokat, akár kinyomtatva magunkkal vinni, mert ha látják, hogy tisztában vagyunk a jogainkkal, megszervezik, és jól megvalósítják a szolgáltatást.

Forrás: Vakok és Gyengénlátók Közép-Magyarországi Regionális Egyesülete

Szerkesztői megjegyzés: több ízben kerestem a MÁV-START-ot és a Volánbuszt is, tájékoztatást, információt kérve arról a segítségről, melyet a siketvak utasoknak tudnak nyújtani – különös tekintettel a kommunikációs akadálymentesítésre. Megkereséseimre mind a két szervezet úgy nyilatkozott: nem tudnak kommunikációs segítőt biztosítani, arról az adott személynek önmagának kell gondoskodnia.

Új járványügyi intézkedések léptek életbe szeptember 1-től

Gulyás Gergely Miniszterelnökséget vezető miniszter augusztus végén jelentette be a Kormányinfón: a járványügyi helyzet romlására tekintettel le kell zárni az országhatárokat. Ezt követően a Magyar Közlönyben nyilvánossá váltak az intézkedés részletei. A rendeletek 2020. szeptember 1-jétől léptek életbe.

Az utazási korlátozásokról szóló kormányrendelet főszabálya, hogy külföldi állampolgárok nem jöhetnek be Magyarország területére személyforgalomban (vonattal, autóval, repülővel, busszal vagy gyalogosan). A tilalom alól felmentést kaphat az, aki:

- Akiknek magyarországi hatósági eljáráshoz szükséges a személyes jelenléte;
- Akik olyan üzleti ügyben érkeznek, melyhez van kormányzati szervtől igazolásuk;
- Akik igazolni tudják, hogy az ország valamely oktatási intézményének tanulói;
- Akiknek fuvarozóként indokolt idejövetelük;
- Akik családi eseményen (házasságkötés, keresztelő, temetés) szeretnének részt venni;
- Akik beteg hozzátartozójukat szeretnék gondozni, ápolni az országban;
- Akik kiemelt jelentőségű, nemzetközi vonatkozású sport-, kulturális, illetve egyházi rendezvény résztvevői.

A belépést kérelmezni kell, az ezzel kapcsolatos dokumentumot elektronikus úton kell benyújtani. Szövegezése magyar vagy angol nyelven történhet, fel kell benne tüntetni a beutazás célját. Azok a külföldiek, akiknek kérelmét elfogadták, a határnál egészségügyi vizsgálaton eshetnek át. Ennek pedig kötelesek alávetni magukat. Akinél mutatkoznak a fertőzöttség jelei, nem léphet be Magyarország területére.

A külföldről hazatérő magyaroknak szintén számítaniuk kell arra, hogy a határon egészségügyi vizsgálaton fognak átesni. A fertőzöttség gyanúja esetén az adott személy kijelölt karanténba, vagy házi karanténba kell, hogy vonuljon. Ha tünetmentes, tizennégy napos, a járványügyi hatóság által kijelölt, vagy hatósági házi karanténba kerül.

A magyar állampolgárokkal azonos megítélés alá kerülnek, akik:

- Akik állandó, vagy 90 napot meghaladó magyarországi tartózkodási engedéllyel rendelkeznek. Ebben az esetben a családtagok is átléphetik a magyar határt.
- Hazai sportszervezetek versenyzői, szakemberei és külföldi sportrendezvényen való részvétel után térnének vissza az országba.

A rendelet nem terjed ki a teherforgalomban történő határátlépésre, a hivatalos útlevelel történő határátlépésre (vagyis a diplomatákra), és azokra, akik igazolni tudják, hogy az elmúlt fél évben átestek a Covid–19 betegségen.

A jogi szabályozás még külön kitér a katonai konvojokra, ingázókra, a sportolókra és szurkolókra, valamint az átutazó külföldiekre is.

Forrás: <https://magyarnemzet.hu/belfold/uj-jarvanyugyi-szabalyok-lepnek-eletbe-keddtol-8594658/>

Bemutatták a világ első gömb alakú mesterséges szemét

A mesterséges szervet, melyet idén júniusban mutattak be, egy nemzetközi csapat hozta létre a Hongkongi Műszaki Egyetem (Hong Kong University of Science and Technology – HKUST) vezetésével. A szerkezet 3D-s technológiával készült, így képességei jobbak, mint az eddig kifejlesztett bionikus szemeké. Egyes esetekben még az emberi szem tulajdonságait is meghaladhatja az új találmány – írja az egyetem közleménye alapján a Science Daily. A kutatások reményt jelenthetnek mind a látássérült emberek, mind a humanoid robotok gyártói számára.

A biológiai szem szerkezetének lemásolására és vele a látás tisztaságának modellezésére évtizedek óta zajlanak kísérletek. Ezek főként külső kábelekkel rögzített szemüvegekkel zajlottak, melyekbe 2D-s képalkotó érzékelőket építettek. Ezek pedig meglehetősen rossz felbontású adatok továbbítására voltak csak képesek. A HKUST-nál kifejlesztett elektrokémiai szem (EC-Eye) viszont arra is képes lehet, hogy az egészséges emberi szemnél is élesebb látást biztosítson. Olyan kiegészítő funkciók is vannak benne, mint az infravörös sugárzás érzékelése a sötétben.

Az áttörést az a mesterséges, 3 dimenziós retina jelentette, melyet Fan Zhiyong professzor és Dr. Gu Leilei, a HKUST Elektronikai és Számítástechnikai Tanszékének dolgozói fejlesztettek ki. Ez nanofény-érzékelőkből áll és az emberi retina fotoreceptorait utánozza. A nanokábeles fényérzékelők folyékony-fém huzalokból állnak, amelyek ugyanolyan elven oldják meg a vizuális jelátvitelt, akár az idegek az emberi agy számára. Ennek a különleges felépítésnek köszönhetően a jövőben ezeket a nanovezetékes fényérzékelőket közvetlenül össze lehet kapcsolni a látássérült betegek idegeivel.

Ellentétben az emberi szemmel, ahol a jelátvitel során a látóidegrostok kötegeinek a retinán keresztül kell haladniuk. Mivel a nanokábelek sűrűsége még nagyobb, mint az emberi retina fotoreceptorainak, a mesterséges retina így több fényjelet képes fogadni, és potenciálisan

nagyobb képfelbontást érhet el, mint az emberi retina. A műszem más funkciókat is betölthet, például az éjszakai látást.

Forrás: <https://www.okosipar.hu/bemutattak-a-vilag-elso-gomb-alakumestersges-szemet/?fbclid=IwAR2HJ-1AkhZd1nhcsbc0gL30jvssjbd-rtE5tA8NKKPnUGGg8EsnbJq6jIA>

Körber Európai Tudományos Díjjal tüntették ki Roska Botondot

A hamburgi székhelyű Körber Alapítvány díjával minden évben egyetlen európai tudóst tüntetnek ki az összes tudományterületről. Ezzel a rangos, egymillió euró pénzjutalommal járó elismeréssel idén Roska Botondot tüntették ki. A Svájcban kutató magyar neurobiológus a vakság gyógyításán dolgozik.

Peter Tschentscher, Hamburg polgármestere az ünnepélyes díjátadón úgy fogalmazott: "Roska Botond kutatása reményt jelent olyan új kezelési módok kidolgozására, melyek visszaadhatják a vakok látását".

A Körber Alapítvány indoklásában pedig az szerepel a magyar kutatóról, hogy a látás területén, a retina kutatásában a világ egyik legnagyobb szaktekintélyének számít. Munkásságával pedig forradalmi változást hozott a szemészetben.

A magyar professzor júniusban elmondta az MTI-nek: 20 éve dolgozik a látás mechanizmusának megértésén. Két évtizeddel ezelőtt ez még egyáltalán nem volt kutatott szakterület, ma azonban már sokan foglalkoznak vele. Kutatócsoportjával elsőként térképezték fel, hogy a látórendszer különféle sejtjei hogyan nyerik ki a környezetből a vizuális információt.

A látás visszaállítását célzó génterápiáról akkor elmondta: az általuk kifejlesztett látásérzékelő a sérült retina megfelelő sejtjeinek működésébe avatkozik be, így juttatja el a vizuális információt a látássérült emberek központi idegrendszerébe. A kísérletek egy része már a klinikai tesztelések fázisában tart. Mindezidáig 15 személy kapta meg a génterápiás oltást Londonban, Párizsban és az Egyesült Államokban. Az első 5 kísérleti alany eredményei jelenleg is értékelés alatt állnak és az év végére válhatnak publikussá.

Forrás:

https://hvg.hu/tudomany/20200907_roska_botond_korber_dij_vaksag_gyogyitasa_tudomanyos_elismeres?fbclid=IwAR0L5imUP0afclHuuNPwjHi404OB_0Hj6mqD4i8uBBAB0cJaYOawyYKrOmA

Megmarad a telefonos gyógyszerfelírás lehetősége

Az emberi erőforrások minisztere Facebook-oldalán keresztül tudatta a döntést: a gyógyszerfelírás továbbra is elintézhető lesz telefonon keresztül.

Kásler Miklós azt írta: az egészségügyi kormányzat eredetileg úgy tervezte, szeptembertől ez az intézkedés hatályát veszítette volna. A járványhelyzet kedvezőtlen alakulása azonban felülírta a számításokat. Így az emberek kérését is meghallgatva a gyakorlat további fenntartása mellett döntöttek. Ennek érdekében pedig már jogszabályi változásokat is kezdeményezett a miniszter.

A járványveszély nem múlt el, a vírus itt van közöttünk – hangsúlyozta Kásler Miklós, hozzátéve: továbbra is indokolt a fegyelmezettség és az ajánlások betartása.

Forrás: <http://gazdasagportal.hu/index.php/koronavirus-megmarad-a-telefonos-gyogyszerfeliras-lehetosege/>

Elmarad az idej Siketek Világnapja

A Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége weboldalán közölte a hírt: elmarad az idej Siketek Világnapja. A rendezvényt, melynek Tatabánya adott volna otthont, szeptember végére tervezték és már hosszú hónapok óta készültek rá. Ám mivel kedvezőtlenül alakul a hazai járványügyi helyzet, és a koronavírussal fertőzöttek számának emelkedésére lehet számítani az előttünk álló hetekben, a beltéri klub-és szervezeti programok további szüneteltetése mellett döntöttek – ez pedig a Siketek Világnapját is érinti.

A szabadtéri programokra a korlátozások egyelőre még nincsenek hatással. A szervezet udvarán, kirándulásokon, túrákon lesz lehetőség időt tölteni egymással. A SINOSZ álláspontja, hogy a további szigorítások kizárólag a járványügyi intézkedések betartásával kerülhetők el.

„A megelőzés legfontosabb módja most az, hogy akinek COVID-19-gyanús tünetei vannak, az ne menjen közösségbe, vagyis a tagtársakkal se találkozzon, még a szabad levegőn sem!” – írják.

Arra kéri továbbá olvasóikat, hogy vegyék komolyan az üzletekben, valamint a tömegközlekedési eszközökön előírt maszkhasználatot és a távolságtartást.

Forrás: <https://sinosz.hu/elmarad-siketek-vilagnapja-es-programok-klubnapok-csak-szabadban-tarthatok/>

Új koronavírus teszt: gyors, megbízható, olcsó

Az amerikai Élelmiszer, - és Gyógyszerfelügyelet már engedélyezte egy új koronavírus teszt forgalmazását. A termékről feltalálója azt állítja, hogy mindössze 15 percen belül megmutatja az eredményt. Emellett pedig az ára sem túl magas.

Az Abbott Laboratories által kifejlesztett eszköz, melynek a BinaxNOW nevet adták, a terhességi tesztekhez nagyon hasonló módon működik.

A The Verge, mely először beszámolt az új találmányról, közölte azt is, gyártói nem túl magas áron, 5 dollárért (átszámítva nagyjából 1500 forint) szándékoznak értékesíteni. Az egyes országokban történő árazás ettől eltérő lehet, függően az adott államban érvényes vám,- és adószabályoktól, valamint attól, hogy a járványhelyzet indokolja-e az egyes országokba való vám,- és adómentes importálását.

A BinaxNOW külsőleg olyan, mint egy kis kártya. Használata nem igényel laboratóriumi körülményeket. A teszteléshez szükséges mintát az orrból kell kivenni és a lapkára kenni. Ha az eredmény pozitív, akkor felső része elszíneződik egy csíkban.

„A fertőzött eseteket 97,1 százalékban képes megállapítani.” – írja róla a gyártó.

Az Abbott szerint a lapkák idén októbertől kerülhetnek kereskedelmi forgalomba, elsőként az Egyesült Államokban. Évente 50 millió darabot terveznek gyártani belőle.

Forrás: https://hvg.hu/tudomany/20200901_abbott_gyorsteszt_koronavirus_bina_xnow

Miért változik a hangunk a kor előrehaladtával?

Beszédképző szerveink egész életünkben változnak, méretüket és működésüket tekintve egyaránt. Ez pedig befolyásolja hangunk minőségét.

A tüdőkapacitás nem csak a testmérettel és az életkorral áll összefüggésben, hanem a nemmel is. Ez az egyik oka annak, hogy a férfiak és a nők más hangszínnel rendelkeznek, hiszen a tüdőkapacitásuk is különböző. Épp úgy, ahogyan légzéstechnikájuk is merőben eltér egymástól. A férfiakat inkább a hasi-, míg a nőket a mellkasi légzés jellemzi.

A csecsemők gégeje, hangszalagja nemtől függetlenül egyforma méretű. Ezzel magyarázható, hogy a kisgyermekek hangterjedelme lényegében ugyanakkora. A hangban is megmutatózó, nemek szerinti megkülönböztethetőség a hormonális érés eredménye. Érdekesség, hogy férfiaknál a gége a születéskori méret ötszörösére is nőhet, míg nőknél a gégeporcok a csecsemőkori méretüknek a kétszörösére fejlődnek. A nők hangszalagjai 1,5-2cm nagyságúak, a férfiaké 1,9-2,9 cm.

A toldalékcsőben is számos változás megy végbe. Születéskor kb. 6-8 cm, felnőtt nőknél 14,1-15 cm, férfiaknál 16,9-18 cm nagyságú. A nyelv térfogatában is vannak különbségek: férfiak esetében ez a szerv vastagabb.

Általános megfigyelés, hogy az idősebb emberek halkabban beszélnek. Ennek az az oka, hogy a korosabb személyeknél csökken a tüdő kapacitása, a hangszalag záró izomzata pedig erőtlenebbé válik. A nyelv mozgása nehezkesebb lesz, ezért pontatlanabb az artikuláció. A fogak részleges-vagy teljes elvesztése is változtathat a beszéd érthetőségén.

A hatvanadik életév betöltése után lassan, és fokozatosan ugyan, de csökkenni kezd a különbség a két nem hangszíne között, a hangterjedelem pedig beszűkül.

Forrás: <https://www.victofon.hu/hu/hirek/hallas/miert-valtozik-a-hangunk-a-kor-elorehaladtaval-i-a-beszedszervek-valtozasa-124>

Látogatás a Siketek Mária-kegyhelyén

Régi álmom teljesült néhány hete, egy napsütéses, kora őszi szombat délelőtt. Régóta vágytam eljutni Dobogókőre, és ez most végre sikerült. Jól esett sétálni az erdő csendjében, és egy hosszú lépcsősor, mely átmozgatta minden egyes porcikámat, örömteli állomásnak bizonyult a számomra. Az alján egy különleges építmény, a Siketek Mária-kegyhelye várt. Magával ragadott a hely hangulata és ekkor elhatároztam, Olvasóimmal is megismertetem a kegyhely rövid történetét.

Kutakodásomhoz az internetet hívtam segítségül és egy olyan cikket találtam, mely a kegyhely felszentelésének 90. évfordulójára készült.

A Magyar Turista Egyesület siketnéma közösségének köszönhetjük ezt a nevezetességet. Egészen pontosan Kentner Antalnak, hiszen ő vezette a dobogókői kilátó északi oldalában lévő kegyhely kialakítását. A munkálatok 1926-ban kezdődtek.

„Látni kellett volna azokat az embereket, amint egy-egy saját maguk készítette tárgyat – legyen az bármily nehéz – szombat esténként mily nagy örömmel hozták hátukon, meggörnyedve” – olvashatjuk a korabeli krónikában. A sziklafal eredetileg keskeny peremét kiszélesítették, az odavezető utat pedig lépcsővel és korláttal tették járhatóbbá. A környezet lourdes-i mintára készült: fülkéket vájtak a sziklába, és itt helyezték el a híres búcsújáró helyről hozott Mária-szobrot.

A kegyhely felavatása 1927. május 15-én volt. A szertartást dr. Saly Arnulf bencés tanár végezte. Az 1945 után parancsolt új rendnek nem kellett a hely. Enyészetnek indult, kevéske berendezését is széthordták. Szerencsére Mária szobrát jótékony kezek elrejtették, ma a dobogókői múzeumban látható.

1992-ben aztán újra megjelentek itt a siketek és szorgosan hozzáfogtak a felújításhoz. A csapatot ekkor – édesapja nyomdokait követve – Kentner Kálmán irányította. Kicsinosították, megnagyobbították a párkányt és körbe is kerítették azt. A fülkébe új szobrot „költöztettek”, és 1994 Kisasszony-napján (szeptember 8.) Szentkereszt plébánosa, Ackermann Kálmán újból felszentelte a kegyhelyet. Külön erre az alkalomra hozattak szentelt vizet Lourdes-ból.

Aki akar, itt elcsendesedhet, fohászkozhat. Soha el nem fogynak a virágok, a pislákoló mécsesek. A hálaadó táblácskák száma is egyre nő. Ebből is látszik: a kegyhely tökéletesen betölti szakrális szerepét.

Forrás: https://magyarturistaegyesulet.hu/2017-05-27_kilencven-eves-a-siketek-maria-kegyhelye/

A szivárvány márpedig kerek

A szivárvány formája alapvetően kerek. Ez annak ellenére is igaz, hogy a mindennapi tapasztalataink ennek ellent mondanak. Amit a hétköznapokban tapasztalunk belőle, az egy olyan félkör, melynek két alsó vége a földet éri. A félkör magassága attól függ, hogy a jelenség feltűnésekor épp milyen magasan áll a Nap a horizont fölött.

Kevésbé ismert, hogy ez nem egy fix ponton képződik, mint például a felhő. Látható helye mindig a nap és a megfigyelő ember kölcsönös helyzetének eredményeképpen jön létre. Egy adott pillanatban mindenki a „saját szivárványát” láthatja.

Megjelenéséhez az szükséges, hogy a levegő telve legyen parányi vízcseppekkel. Olyan aprókkal, mint amik a párát is alkotják.

Ez azonban önmagában még nem elegendő ahhoz, hogy gyönyörködjünk az égen feltűnő csodás látványban. Amikor a napfény útjába egy vízcsepp kerül, akkor a fény benne megtörik, alkotó elemeire, vagyis színeire bomlik és utána visszaverődik.

A teljes szivárvány kört általában csak azért nem látjuk, mert a talajon vagy a talaj fölött ritkán alakul ki olyan apróvízcseppes környezet, ami ennek kialakulásához szükséges.

Vízen is csak igen ritkán jönnek össze az ideális feltételek.

Összegezve:

- Szivárványt csak akkor láthatunk, ha háttal állunk a napnak.
- Általában csak akkor érzékeljük szemünkkel, ha a nap a horizonton alacsonyabban van, mint 42 fok. Kivétel ez alól az az eset, ha a “horizont jóval alattunk van”, például levegőből vagy magaslatról nézünk lefelé.
- Sík felületen – vagy vízen – állva teljes, kerek formája a nap 47 fokok állásáig lehetséges. Ebben az esetben a kör széle pont a lábunk előtt lenne.

Forrás: <https://www.mosthallottam.hu/termeszeti/szivarvany-kerek-kialakulasa-szinei/>

Az univerzum újabb titkai tárulnak fel előttünk

Csaknem száz újabb exobolygót (Naprendszeren kívüli bolygót) azonosított egy nemzetközi kutatócsoport a Kepler űrteleszkóppal, így mintegy háromszázra nőtt már a K2-misszió keretében felfedezett exobolygók száma. A Kepler űrtávcsövet a Discovery-program keretében építették és 2009-ben indították útnak. Legfőbb feladata az volt, hogy a Földhöz hasonló bolygókat keressen. 2013-ban a szerkezet lendkerekeinek működésében hiba lépett fel, ezért új „küldetést” kapott. 2014 nyarától az égbolt nagyobb területét figyeli meg, és képes a hűvösebb, kisebb, vörösbolygó-típusú csillagok nagyobb hányadát megvizsgálni. Viszonylag fiatal kutatási irányzatról van szó, az első ilyen bolygót 1995-ben fedezték fel.

Mára mintegy 3600 exobolygó vált ismertté, melyek között Föld-méretű közetes bolygók és Jupiterhez hasonló gázóriások is találhatóak.

Forrás:https://player.hu/tech-3/ujabb-szaz-exobolygo/?utm_medium=push&utm_source=pushpushgo&utm_campaign=CampaignName

Összeállította: Szerkesztő

A HÓNAP VERSE

Petőfi Sándor: Itt van az ősz, itt van újra...

Itt van az ősz, itt van újra,
S szép, mint mindig énnekem.
Tudja isten, hogy mi okból
Szeretem? De szeretem.

Kiülök a dombtetőre,
Innen nézek szerteszét,
S hallgatom a fák lehulló
Levelének lágy neszét.

Mosolyogva néz a földre
A szelíd nap sugara,
Mint elalvó gyermekére
Néz a szerető anyja.

És valóban ősszel a föld
Csak elalszik, nem hal meg;
Szeméből is látszik, hogy csak
Álmos ő, de nem beteg.

Levetette szép ruháit,
Csendesen levetkezett;
Majd felöltözik, ha virrad
Reggel, a kikelet.

Aludjál hát, szép természet,
Csak aludjál reggelig,
S álmodj olyakat, amikben
Legnagyobb kedved telik.

Siketvakok Országos Egyesülete
Hungarian Deafblind Association

Székhely: 1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 39.
Levelezési cím: 1089 Budapest, Korányi Sándor u. 30.
Telefon: 06-1/361-2007
Fax: 06-1/209-5829
E-mail: siketvak@siketvak.hu
Adószám: 18061031-1-42

Összeállította, szerkesztette: Taskovics Adél